

ZPOW.6126.19.2023

UCHWAŁA NR 187/2023
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 15 września 2023 r.

w sprawie odwołania Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców
w okręgu wyborczym nr 3 w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

Na podstawie art. 218 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497) Państwowa Komisja Wyborcza, po rozpatrzeniu odwołania Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców, które złożyła osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego tego Komitetu, od uchwały nr 10/2023 Okręgowej Komisji Wyborczej we Wrocławiu z dnia 11 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców w okręgu wyborczym nr 3 w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

postanawia

oddalić odwołanie.

Uzasadnienie

Uchwałą nr 10/2023 Okręgowej Komisji Wyborczej we Wrocławiu z dnia 11 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców w okręgu wyborczym nr 3 w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. zwaną dalej: „uchwałą nr 10/2023” Okręgowa Komisja Wyborcza we Wrocławiu odmówiła rejestracji listy kandydatów na posłów zgłoszonej

przez Komitet Wyborczy Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców, zwanego dalej „Komitetem”, z powodu niezyskania wymaganego poparcia wyborców tj. niespełnienia warunku określonego w art. 210 § 1 Kodeksu wyborczego.

W dniu 13 września 2023 r., tj. w ustawowym terminie, zostało doręczone Państwowej Komisji Wyборczej odwołanie złożone przez osobę upoważnioną przez pełnomocnika wyborczego Komitetu do zgłoszenia listy kandydatów na posłów.

W odwołaniu osoba upoważniona do zgłoszenia listy kandydatów na posłów:

- 1) wnosi o:
 - a) uchylenie zaskarżonej uchwały oraz wydanie postanowienia o uwzględnieniu odwołania w przedmiocie zaskarżonej uchwały,
 - b) względnie o skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania;
- 2) zarzuca:
 - a) przedwczesność polegającą na podjęciu uchwały o odmowie rejestracji listy kandydatów pomimo braku ustalenia, czy w pozostałych okręgach wyborczych komitet wyborczy spełnił warunki do zarejestrowania list kandydatów na posłów w co najmniej połowie okręgów wyborczych,
 - b) naruszenie art. 217 § 1 Kodeksu wyborczego, polegające na przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego pomimo braku uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości złożonych podpisów, bez uprzedniego podjęcia uchwały Okręgowej Komisji Wyборczej dotyczącej tej weryfikacji oraz bez zawiadomienia o wszczęciu postępowania osoby zgłaszającej listę,
 - c) naruszenie polegające na weryfikowaniu przez Okręgową Komisję Wyборczą we Wrocławiu wszystkich danych uwidocznionych w wykazach podpisów poparcia, podczas gdy zdaniem Skarżącej Okręgowa Komisja Wyборcza jest uprawniona do weryfikacji wykazów podpisów poparcia jedynie w zakresie odrębności i własnoręczności złożonych na nich podpisów wyborców,
 - d) niewłaściwy, podlegający odrzuceniu wynik weryfikacji wykazu podpisów poparcia, wynikający z niewłaściwego funkcjonowania Centralnego Rejestru Wyборców, który opiera się wyłącznie na nieprawidłowych i nieaktualnych informacjach dostarczanych przez System Centralnego Rejestru Wyборców,
 - e) kwestionowanie prawidłowości udzielonego poparcia, z uwagi

na to, że podany w wykazie adres stałego zamieszkania wyborcy nie był tożsamy z adresem ujęcia go w Centralnym Rejestrze Wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza zważyła, co następuje.

W dniu 6 września 2023 r. osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego Komitetu dokonała zgłoszenia listy kandydatów na posłów w okręgu wyborczym nr 3.

Okręgowa Komisja Wyborcza we Wrocławiu przyjęła zgłoszenie, dokonała jego badania w obecności osoby zgłaszającej listę kandydatów, następnie sprawdziła czy spełnia ono wymogi określone przepisami Kodeksu wyborczego oraz wydała potwierdzenie. W zgłoszeniu zadeklarowano dołączenie wykazu podpisów poparcia w liczbie 6000, po czym w ustawowym terminie Komitet w uzupełnieniu złożył dodatkowe wykazy podpisów w liczbie 800. Łącznie osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego Komitetu zadeklarowała dołączenie do zgłoszenia 6800 podpisów poparcia. Okręgowa Komisja Wyborcza we Wrocławiu ponumerowała i opatrzyła swoją pieczęcią każdy arkusz wykazu podpisów popierających listę kandydatów na posłów, w czego wyniku stwierdzono, iż łącznie złożono 758 arkuszy wykazu podpisów poparcia.

Zgodnie z art. 210 § 1 Kodeksu wyborczego do zgłoszenia listy kandydatów na posłów do Sejmu załącza się wykaz podpisów co najmniej 5 000 wyborców stale zamieszkałych w zgłaszanym okręgu wyborczym, zawierający ich imiona, nazwiska, adresy zamieszkania, numery ewidencyjne PESEL, datę udzielenia poparcia oraz własnoręcznie złożone podpisy. W trakcie badania zgłoszenia Okręgowa Komisja Wyborcza we Wrocławiu stwierdziła, że zgłoszenie nie uzyskało wymaganego poparcia wyborców.

Okręgowa Komisja Wyborcza we Wrocławiu wyznaczyła termin rozpoczęcia weryfikacji wykazów podpisów na dzień 6 września 2023 r. o godz. 13:15. Czynności sprawdzające wykazy podpisów, podczas których była obecna osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego Komitetu, odbyły się w dniach od 6 września 2023 r. do 8 września 2023 r.

Zastępca Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej we Wrocławiu pismem z dnia 8 września 2023 r. poinformowała osobę zgłaszającą listę kandydatów na posłów o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w trybie art. 217 § 1 Kodeksu wyborczego.

Okręgowa Komisja Wyborcza dokonała analizy złożonych wykazów na podstawie danych z Centralnego Rejestru Wyborców. Ostatecznie sprawdzono wszystkie złożone wykazy w liczbie 758 przy użyciu systemu POPARCIE. W wyniku przeprowadzonej analizy Komisja ujawniła na złożonych wykazach podpisów dane osób zmarłych, których zgon nastąpił niejednokrotnie kilka lat przed datą wskazaną na wykazie podpisów, jako data udzielenia poparcia. Komisja ujawniła ponadto kserokopie bądź skany wykazu podpisów. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Okręgowa Komisja Wyborcza we Wrocławiu skierowała do Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia-Śródmieście zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

W wyniku przeprowadzonego sprawdzenia wykazów podpisów poparcia na podstawie danych z Centralnego Rejestru Wyborców ustalono, że spośród złożonych ogółem 6548 podpisów, do zgłoszenia listy dołączono 3900 podpisów prawidłowych.

Odnosząc się do zarzutu przedwczesności polegającego na podjęciu uchwały o odmowie rejestracji listy kandydatów pomimo braku ustalenia, czy w pozostałych okręgach wyborczych komitet wyborczy spełnił warunki do zarejestrowania list kandydatów na posłów w co najmniej połowie okręgów wyborczych Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że zarzut jest niezasadny.

Zgodnie z art. 210 § 2 Kodeksu wyborczego Komitet wyborczy, który z zachowaniem wymogu przedłożenia podpisów co najmniej 5000 wyborców stale zamieszkałych w danych okręgu wyborczym, zgłosił listy kandydatów co najmniej w połowie okręgów wyborczych, uprawniony jest do zgłoszenia dalszych list bez poparcia zgłoszenia podpisami wyborców. Zgłoszenia list kandydatów przez komitety wyborcze bez zachowania wymogu przedłożenia wskazanej wyżej liczby podpisów poparcia uznaje się za skuteczne, jeżeli listy kandydatów zgłoszone z zachowaniem tego wymogu zostaną zarejestrowane co najmniej w połowie okręgów wyborczych. Aby móc skorzystać z przywileju rejestracji list bez podpisów poparcia, komitet musi mieć zweryfikowane podpisy poparcia oraz zarejestrowane listy w co najmniej 21 okręgach wyborczych.

Okręgowa Komisja Wyborcza we Wrocławiu po weryfikacji podpisów poparcia nie stwierdziła spełnienia warunku rejestracji na podstawie art. 210 § 2 Kodeksu

wyborczego przez Komitet. Zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej nie jest możliwe oczekiwanie na rejestracje 21 list kandydatów, w związku z obowiązkiem podjęcia decyzji o rejestracji list kandydatów na posłów w przepisany terminie.

Wobec powyższego Okręgowa Komisja Wyborcza we Wrocławiu słusznie postanowiła odmówić rejestracji listy kandydatów na posłów.

Państwowa Komisja Wyborcza odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 217 § 1 Kodeksu wyborczego, polegającego na przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego pomimo braku uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości złożonych podpisów, bez uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej dotyczącej tej weryfikacji oraz bez uprzedniego zawiadomienia osoby zgłaszającej listę wskazując, że również ten zarzut jest bezzasadny. Ocena tego czy wątpliwości dotyczące danych zawartych w wykazie podpisów oraz wiarygodności podpisów są uzasadnione należy do właściwej Okręgowej Komisji Wyborczej. Kodeks wyborczy nie stanowi przy tym, że do wszczęcia procedury sprawdzającej konieczne jest uprzednie podjęcie uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej. Ponadto osoba upoważniona do zgłoszenia listy kandydatów na posłów została powiadomiona o terminie weryfikacji wykazów podpisów poparcia oraz brała w niej udział w dniach od 6 do 8 września 2023 r. Osoba upoważniona do zgłoszenia listy kandydatów na posłów nie złożyła żadnych zastrzeżeń do czynności sprawdzania wykazów podpisów. Wobec tego zarzut jest bezzasadny.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 213 § 3 Kodeksu wyborczego, polegającego na weryfikowaniu przez Okręgową Komisję Wyborczą we Wrocławiu wszystkich danych uwidocznionych w wykazach podpisów poparcia, podczas gdy zdaniem Skarżącej Okręgowa Komisja Wyborcza jest uprawniona do weryfikacji wykazów podpisów poparcia jedynie w zakresie odręczności i własnoręczności złożonych na nich podpisów wyborców, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że jest on chybiony. Okręgowa Komisja Wyborcza oceniając prawidłowość udzielonego poparcia musi zweryfikować nie tylko własnoręczność podpisu, ale wszystkie dane uwidocznione na przedłożonych wykazach.

Państwowa Komisja Wyborcza, odnosząc się do zarzuty niewłaściwego, podlegającego odrzuceniu wyniku weryfikacji wykazu podpisów poparcia, spowodowanego

niewłaściwym funkcjonowaniem Centralnego Rejestru Wyborców stwierdza, że nie dotyczy on uchybień w pracach Okręgowej Komisji Wyborczej we Wrocławiu i nie jest związany z nieprawidłowościami jej pracy, wykonywanej w oparciu o przepisy Kodeksu wyborczego oraz wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej. Wobec powyższego także ten zarzut Państwowa Komisja Wyborcza uznaje za nietrafiony.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza jednocześnie, że nie są prawdziwe zarzuty dotyczące nieprawidłowego działania Centralnego Rejestru Wyborców. Zarzuty te wynikają bowiem wyłącznie z nieznamomości zasad dotyczących funkcjonowania rejestru wyborców i ujmowania (przypisywania) wyborców w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały albo właściwym dla adresu stałego zamieszkania. Źródłem kwestionowania prawidłowości działania Centralnego Rejestru Wyborców jest brak zrozumienia podstawowych i funkcjonujących od wielu lat sposobu rejestracji wyborców. Zasadą jest, że w Centralnym Rejestrze Wyborców wyborcy zameldowani na pobyt stały na obszarze danej gminy są z urzędu ujmowani w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały. Ewentualnie, jeżeli taka jest wola wyborców stale zamieszkałych na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały w tej gminie, są oni ujmowani w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu stałego zamieszkania, jeżeli złożą w tej sprawie wniosek do urzędu gminy właściwego dla miejsca zamieszkania. Nie można jednak tego mylić z wnioskiem o zmianę miejsca głosowania w danych wyborach, co pozwala na głosowanie w obwodowej komisji wyborczej właściwej dla adresu przebywania w dniu wyborów podanego we wniosku.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla także, że przed wprowadzeniem Centralnego Rejestru Wyborców obowiązywały dokładnie takie same zasady. Różnica polegała na tym, że rejestr wyborców prowadzony był odrębnie w systemach informatycznych poszczególnych gmin, a nie w systemie udostępnionym przez Ministerstwo Cyfryzacji.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego stosowania przy weryfikacji podpisów poparcia definicji „miejsca zamieszkania”, która komplikuje jej odbiór dla przeciętnego obywatela, bowiem odbiega zdaniem Skarżącej od powszechnie przyjętych i funkcjonujących w powszechnej świadomości definicji miejsca zamieszkania,

Państwowa Komisja Wyborcza wskazuje, że jest on niezasadny.

Fakt, iż w zgłoszeniu listy kandydatów na posłów oraz na wykazie podpisów wyborców popierających zgłoszenie listy należy podać adres zamieszkania, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania, wynika wprost z art. 5 pkt 9 i 14 Kodeksu wyborczego. Zgodnie z powołanym przepisem, ilekroć w Kodeksie wyborczym jest mowa o adresie zamieszkania – należy przez to rozumieć adres, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania zgodnie z adresem zameldowania na pobyt stały albo adresem stałego zamieszkania.

Państwowa Komisja Wyborcza zauważa przy tym, że analogiczne zasady stosowane są od lat i takie działanie uznane jest za prawidłowe w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów administracyjnych.

Jednocześnie Państwowa Komisja Wyborcza zauważa, że nie posiada inicjatywy legislacyjnej, a definicja „stałego zamieszkiwania” została wprowadzona do Kodeksu wyborczego przez ustawodawcę. Państwowa Komisja Wyborcza zauważa, że nie jest uprawniona do oceny wprowadzanych przez ustawodawcę regulacji, lecz zobowiązana jest ustawowo do ich realizacji.

Państwowa Komisja Wyborcza, w związku ze złożonym odwołaniem w dniu 14 września 2023 r. raz jeszcze sprawdziła wszystkie zakwestionowane przez Okręgową Komisję Wyborczą we Wrocławiu podpisy poparcia wykorzystując do tego Centralny Rejestr Wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza po dokonaniu ponownej weryfikacji podpisów zakwestionowanych przez Komisję stwierdziła, że Okręgowa Komisja Wyborcza we Wrocławiu niewłaściwie zakwalifikowała jako błędne 93 podpisy. Jednak nawet po uwzględnieniu 93 pierwotnie błędnie zakwalifikowanych jako nieprawidłowe podpisów poparcia, lista nie uzyskalaby wymaganego poparcia. Po ponownej weryfikacji Państwowa Komisja Wyborcza za prawidłowo złożone uznała bowiem 3993 podpisów, natomiast ustawowym warunkiem zarejestrowania listy kandydatów na posłów jest uzyskanie poparcia co najmniej 5000 wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że wobec braku uzyskania wymaganego poparcia wyborców, tj. co najmniej 5000 wyborców, Okręgowa Komisja Wyborcza we Wrocławiu uchwałą nr 10/2023 z dnia 11 września 2023 r. słusznie postanowiła odmówić rejestracji listy kandydatów na posłów komitetu wyborczego pod nazwą Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców.

W tym stanie rzeczy Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła jak w sentencji.

Na podstawie art. 218 § 3 Kodeksu wyborczego od niniejszej uchwały pełnomocnikowi wyborczemu przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego w terminie 2 dni od daty podania jej do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Komisji Wyborczej.

Przewodniczący

Państwowej Komisji Wyborczej:

Sylwester Marciniak

Zastępca Przewodniczącego

Państwowej Komisji Wyborczej:

Wojciech Sych

Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej:

Ryszard Balicki

Dariusz Lasocki

Liwiusz Laska

Maciej Miłoś

Arkadiusz Pikulik

Konrad Składowski